

Abstrakt

Nejrozšířenější formou mezilidské komunikace je komunikace hlasová. Zájem o rozvoj hlasových dovedností lze zaznamenat už ve starověkých textech, přístup k rozvoji hlasu napříč historií ovšem mnohdy není podepřen systematickým výzkumem. Cílem této práce proto bylo prozkoumat literaturu používanou ve vysokoškolských kurzech zaměřených na rozvoj hlasových dovedností v oblasti řečnictví, jevištní mluvy a zpěvu z hlediska jejich obsahu a teoretického základu vycházejícího z fonetických poznatků.

Na základě rešerše sylabů univerzitních kurzů v informačních systémech bylo vybráno dvacet publikací k analýze. Ty byly nejdříve pročteny a popsány z hlediska tematického zaměření a jejich obsah byl kvantifikován a tříděn do tematických kategorií, které byly pro účely analýzy v každém odvětví stanoveny. Vybrané tematické kategorie byly potom blíže zkoumány z hlediska zastoupení pěti akustickofonetických domén – domény základní frekvence, spektrální, amplitudové a temporální domény a domény artikulace.

Napříč zkoumanými odvětvími byly v překryvech tematických kategorií s akustickofonetickými doménami nalezeny styčné body, zastoupení jednotlivých domén se ovšem napříč příručkami lišilo. V hereckých příručkách byl u všech kategorií znatelný překryv vždy s jednou doménou. V řečnických příručkách bylo zastoupení domén podobné, u kategorie rezonance se ovšem vyskytl stejný překryv s doménou amplitudovou a spektrální. V pěveckých příručkách bylo u několika kategorií čteně zastoupeno více domén, přičemž spektrální doména byla zastoupena v rámci všech kategorií, což svědčí o komplexnosti ovládnutí vlastností zpěvního hlasu.

Tematické kategorie, do kterých byl obsah příruček tříděn, i výsledky analýz překryvů užšího výběru kategorií s akustickofonetickými doménami jsou prezentovány v řadě komentovaných tabulek. Zahrnuty jsou dílčí tabulky zaměřené na vybrané aspekty analýzy, dále pak souhrnné přehledové tabulky dávající dílčí výsledky do souvislosti. Práce tak pokládá popisný rámec, který by mohl být v budoucnosti použit jako základ pro formulaci hypotéz v navazujícím výzkumu rozvoje hlasových dovedností.

Klíčová slova: hlasové dovednosti, mluvní projev, pěvecký hlas, jevištní řeč, domény rozvoje